

De Coachende rol van welzijn

Artikel van het gesprek met Hans Versteegh, opbouwwerker vanuit het SWA in de wijk Randenbroek/Schuilenburg. Betrokken bij de opzet van de wijkonderneming [het Klokhuis](#) in Amersfoort)

Hans was als opbouwwerker betrokken toen het Klokhuis de eerste signalen kreeg dat het gesloten zou gaan worden. Uiteindelijk heeft hij mede met de bewoners en initiatiefneemster Ans Mers gezorgd voor een doorstart van het wijkcentrum. Met ingang van 1 september 2012 draait het Klokhuis als zelfstandige wijkonderneming. Hans: 'Ik ben het niet die dit voor mekaar heeft gekregen. Maar de bewoners hebben dat gedaan. En ze doen het nog steeds. Ze werken er hard voor!'

Hoe het zo gekomen is?

Wijkcentrum Het Klokhuis werd altijd beheerd door SRO¹ en de activiteiten die plaatsvonden werden merendeel uitgevoerd door het SWA². Toen het nieuws over de sluiting van het buurthuis Het Klokhuis bekend werd halverwege 2010 duurde het even voordat dit bij de gebruikers doordrong. Er rommelde wel al geruime tijd iets, maar uiteindelijk sprak Hans zich tijdens een vergadering van het Wijkbeheerteam uit. 'Sluiting van het Klokhuis ligt op de loer, wat doen jullie ermee? Kom op jongens!'. Hans geeft bescheiden aan slechts katalysator te zijn geweest in dit proces. Uiteindelijk nam eind 2011 Ans Mers het voortouw en richtte de wijkvereniging op. Al snel waren er 300 leden. Een belangrijke stap in het proces volgens Hans: 'toen werden we een serieuze gesprekspartner voor de gemeente, het SWA en de SRO. Een vereniging die vertrouwen oproept'. Het balletje ging rollen.

¹ SRO is de maatschappelijk partner van gemeentelijke organisaties in het beheren en exploiteren van sportvoorzieningen, onderwijs- en welzijnsvoorzieningen

² SWA- Stichting Welzijn Amersfoort

Wat er praktisch speelde

Er spelen veel belangen. Voor alle betrokkenen is het fenomeen van wijkcentrum naar wijkonderneming nieuw. Het is belangrijk de taal te kunnen spreken van de verschillende partijen. Zo speelde de overdracht van het SWA en de houding van de gemeente. Daarbij kwam de rol van het expertteam 'dat door de gemeente ingevlogen werd'. En de vragen die dat weer opriep: (zijn ze te vertrouwen en welke status hebben zij? Maar ook bijvoorbeeld de competenties van de initiatiefgroep. Hans heeft in het proces ook deze groep 'gecoacht': 'Wat motiveert jullie?, Wat halen jullie er zelf uit?'

Ervaren team

Het door de gemeente Amersfoort instellen van wijkbudgetten heeft volgens Hans als voorloper gediend in dit proces. Burgers werden hierdoor meer aangesproken op de eigen verantwoordelijkheid. Het is dit oud Wijkbeheerteam (WBT) dat het wijkbudget beheerde wat kon voortbouwen op hun jarenlange ervaring in het voeren van gesprekken met de politie, het welzijnswerk, de gemeente en de woning coöperatie. De positieve ervaring die daarmee is opgedaan werkte door in het opzetten van de huidige onderneming. Eigenlijk is het oud WBT het huidige bestuur van de wijkonderneming Het Klokhuis.

Rol opbouwwerker

Hans heeft al 10 jaar lang ervaring liggen in de wijk. Zijn rol is daardoor gebaseerd op vertrouwen. Ans Mers was de voortrekkende initiatiefneemster, met haar werden veel één-op-één gesprekken gevoerd, 'om te zorgen dat ze sterk blijft, want het hele proces draait mede op haar inzet.' De gesprekken waren coachend van aard. Rust zoekend tijdens wandelingen in onder andere het nabijgelegen natuurterrein. Buiten de tumult van alles wat er gebeurde in het gebouw van Het Klokhuis zelf. 'Spiegels voorhouden, coachen, luisteren, signaleren en adviseren. Inderdaad met het idee bewoners het zelf te laten doen.' Voor Ans werden de driewekelijkse gesprekken een rustpunt om naar uit te zien. Maar ook tussendoor werd er soms gepraat, getwitterd en ruggenspraak gehouden. Ook in het weekend was Hans hiervoor te benaderen. 'Het kan ook bijna niet anders' volgens hem. Hans en Ans hebben ook nu nog, na de verzelfstandiging, hun drie-wekelijkse gesprekken. 'In het hele proces deed en doe ik nog steeds niets organisatorisch', dat doen de bewoners zelf met alle experts die ze erbij kunnen betrekken. Wel suggereer ik soms waar ze ook kunnen kijken, navragen voor hulp en advies. Maar daar blijft het bij.'

Het Klokhuis in de wijk Randenbroek

Positie in de organisatie SWA

Hans is al meer dan 10 jaar werkzaam als opbouwwerker bij de SWA. Het project 'verzelfstandiging Klokhuis' is een regulier onderdeel van zijn werkzaamheden. 'De interventie' mag uitgevoerd worden in 280 uur per jaar. Voor Hans, die 24 uur werkt is dat ongeveer een kwart van zijn werktijd. Die 6 uren inzet zijn ook bedoeld voor de interne organisatie in het SWA. In eerste instantie was de opdracht van de gemeente naar het SWA, het leegmaken van het gebouw. Maar toen de bewonersvereniging kwam met de formele status en het businessplan werd deze koers gewijzigd. De rol van de SWA bleef toen te zorgen dat alle activiteiten zoveel mogelijk bij het Klokhuis te houden. 'Ik ben nu als het ware tussenschakel: 'het overdragen van activiteiten en het verzorgen van een verdere 'warme overdracht''. Uiteindelijk zijn alle activiteiten van het SWA bij de wijkonderneming gebleven.

Competenties van de opbouwwerker

Hans geeft aan een denker te zijn, 'dit terwijl de mensen in de initiatiefgroep vooral 'doeners' zijn. Dat is een goede combi. Daarnaast helpt het wel dat je de bewoners en de wijk al kent. Maar uiteindelijk is je eigen rol neutraal. Het zijn de bewoners die het moeten doen.' Bij de vraag aan Hans hoe hij zijn eigen functie en rol in het bewerkstellingen van de wijkonderneming in een vacature tekst zou terugzien, antwoord hij: 'je moet je hoofd koel kunnen houden als het spannend wordt (stressbestendig). Je moet met iedereen door een deur kunnen, maar ook overal binnen kunnen komen (meerdere talen spreken, kunnen schakelen, beschikken over een netwerk, of over competenties tot het bouwen daarvan). Durven loslaten en mensen een kans geven (coachen). Vooruit kunnen denken, fases kunnen herkennen (analytisch)'.

Technisch gezien zou Hans hetzelfde proces moeten kunnen ondersteunen in een andere wijk, of een andere stad. 'maar ook een gemeente ambtenaar zou deze rol op zich kunnen nemen, mits deze daar de ruimte voor krijgt om te handelen. Uiteindelijk is het mensenwerk.'